

Doručenka a postup doručování

Ze skutečnosti, že doručenka má povahu veřejné listiny, vyplývá procesní povinnost účastníka, který - oproti údajům uvedeným v doručence - tvrdí, že stanovený postup doručování dodržen nebyl, aby ke svým tvrzením nabídl důkazy a jejich prostřednictvím tato opačná tvrzení prokázal. Stejně tak prokázání pravdivosti tvrzení, že se nezastižený adresát v době pokusu o doručení v místě doručení nezdržoval, je způsobilé vyvrátit závěr o doručení písemnosti založený na údajích doručovatele uvedených na doručence.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 2351/2002, ze dne 23.9.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně městské části P. proti žalovaným 1) J. H. a 2) Z. H., o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 9 C 201/96, o dovolání druhé žalované proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2000, č. j. 23 Co 2/2000-44, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2000, č. j. 23 Co 2/2000-44, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze (soud odvolací) usnesením ze dne 18. dubna 2000, č. j. 23 Co 2/2000-44, odmítl jako opožděné odvolání druhé žalované proti rozsudku ze dne 1. dubna 1997, č. j. 9 C 201/96-30, jímž Obvodní soud pro Prahu 8 (soud prvního stupně) přivolil k výpovědi nájmu bytu č. 17 o velikosti 3+1, I. kategorie v domě č. p. 1077 v T. ulici v P., určil, že nájemní poměr skončí uplynutím tříměsíční výpovědní lhůty, uložil žalovaným povinnost byt vyklidit a vyklizený žalobkyni předat do patnácti dnů poté, co jim bude zajištěno přístřeší, a rozhodl o nákladech řízení.

Odvolací soud dovodil, že rozsudek soudu prvního stupně byl druhé žalované doručen dne 21. 7. 1997 postupem podle § 47 odst. 2 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění platném před účinností zákona č. [30/2000](#) Sb. (dále jen „o. s. ř.“). Druhá žalovaná nebyla při doručování písemnosti dne 16. 7. 1997 zastižena, ačkoliv se v místě bydliště zdržovala, proto jí bylo pracovníkem pošty zanecháno písemné oznámení o dalším termínu doručení a dne 17. 7. 1997 po neúspěšném druhém pokusu o doručení byla zásilka uložena na poště za současného vyrozumění a poučení o následcích nevyzvednutí si zásilky v úložní lhůtě. Druhá žalovaná si zásilku do tří dnů od jejího uložení nevyzvedla. Protože poslední den lhůty k podání odvolání byl podle odvolacího soudu den 5. 8. 1997 a druhá žalovaná odvolání podala dne 3. 12. 1999, stalo se tak po uplynutí patnáctidenní lhůty stanovené v § 204 odst. 1 větě první o. s. ř. a odvolání bylo odmítnuto podle § 218 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.

Proti usnesení odvolacího soudu podala druhá žalovaná dovolání, jehož přípustnost opřela o § 238a odst. 1 písm. e/ o. s. ř., a uplatnila v něm výslovně dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. a/ o. s. ř. (v řízení došlo k vadám uvedeným v § 237 o. s. ř.), aniž jej blíže specifikovala, a podle § 241 odst. 3 písm. b/ o. s. ř. (řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci). Mimo jiné namítla, že nebyly nikdy dány podmínky pro rozhodnutí o přivolení k výpovědi z nájmu bytu pro neplacení nájemného, nikdy neobdržela žalobu a předvolání k jednání u soudu (o rozhodnutí ve věci se dozvěděla v souvislosti s nařízenou exekucí), že prvního žalovaného J. H. nezná, její manželství s J. H. bylo rozvedeno v roce 1963, předmětný byt získala jako náhradní v roce 1973, a žije v něm sama. Pokud jde o prvního žalovaného, nemohla u něho nastat fikce náhradního

doručení podle § 47 odst. 2 o. s. ř., neboť takováto osoba se v bytě nezdržuje a nemá zde bydliště. S ohledem na to, že předmětem řízení je právo společného nájmu bytu, nemohl podle dovolatelky rozsudek soudu prvního stupně nabýt právní moci ani ve vztahu k ní. Závěrem navrhla rozhodnutí soudů obou stupňů zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vyjádření k dovolání podáno nebylo.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1. lednem 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. Bylo-li napadené rozhodnutí vydáno dne 18. dubna 2000, dovolací soud dovolání projednal a rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění před novelou provedenou zákonem č. [30/2000](#) Sb. (dále opět jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou - účastnicí řízení, při splnění podmínky advokátního zastoupení dovolatelky (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 a 2 o. s. ř.), a je přípustné podle § 238a odst. 1 písm. e/ o. s. ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání.

Dovolací soud ve smyslu § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. přihlíží z úřední povinnosti k vadám vyjmenovaným v § 237 odst. 1 o. s. ř. (tzv. „zmatečností“), a je-li dovolání přípustné, také k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně jeho obsahového vymezení dovolatelem. Nejvyšší soud nejprve zkoumal, zda řízení je postiženo zmatečností vadou, která zakládá dovolací důvod podle § 241 odst. 3, písm. a/ o. s. ř. (jak uplatňovala dovolatelka).

Ustanovení § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. spojuje zmatečnost řízení se skutečností, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

V rozhodnutích uveřejněných pod čísly R 27/1998 a R 49/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyšší soud vyložil, že za „postup soudu v průběhu řízení“ je možno považovat jen činnost, která vydání konečného soudního rozhodnutí předchází, nikoli vlastní rozhodovací akt soudu, který má za úkol průběh řízení zhodnotit. Rozhodnutím odvolacího soudu o odmítnutí odvolání (v něm projeveným hodnotícím úsudkem, že odvolání je opožděné) tedy zmatečnost podle § 237 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. založit nelze (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. listopadu 1997, sp. zn. 2 Cdon 887/97, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 5, ročník 1998, pod číslem 42). V tomto ohledu byl dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. a/ o. s. ř. užit neopodstatněně.

Dovolatelka rovněž uplatnila dovolací důvod dle § 241 odst. 3 písm. b/ o. s. ř., jímž lze odvolacímu soudu vytýkat, že řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Po obsahové stránce však dovolatelčiny argumenty lze podřadit pod dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o. s. ř., jehož prostřednictvím lze namítat, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci - v daném případě na vadném posouzení opožděnosti odvolání (dovolatelka namítá, že její odvolání bylo včasné proto, že žalovaní mají postavení nerozlučných společníků, a u prvního žalovaného nebyly splněny předpoklady pro fikci doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 47 odst. 2 o. s. ř.).

Nesprávným právním posouzením věci je pochybení soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy případ, kdy byl skutkový stav posouzen podle jiného právního předpisu, než který měl být správně použit, nebo byl-li sice aplikován správně určený právní předpis, ale soud jej nesprávně

interpretoval. Nesprávné právní posouzení věci je způsobilým dovolacím důvodem, bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu, jinými slovy jestliže na tomto - nesprávném - právním posouzení napadené rozhodnutí spočívalo.

Podle § 204 odst. 1 věty první o. s. ř. odvolání se podává do patnácti dnů od doručení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Subjektivní legitimaci k podání odvolání zákon přiznává zásadně účastníku řízení (§ 201 o. s. ř.). Při procesním společenství, kdy na straně žalující nebo žalované vystupuje více osob, je pro závěr, zda byla odvolací lhůta zachována, rozhodné, zda jde o společenství samostatné či nerozlučné. V případě samostatného společenství jedná každý účastník sám za sebe a jeho úkony jsou bez vlivu na práva a povinnosti ostatních společníků. Každému z nich zvláště běží lhůta k podání odvolání (§ 91 odst. 1 o. s. ř.). Naproti tomu v případě, že účastníci mají postavení nerozlučných společníků, úkony jednoho z nich zavazují všechny společníky (§ 91 odst. 2 o. s. ř.). Každý z nich je oprávněn podat odvolání, pokud kterémukoliv z nich ještě běží lhůta k podání odvolání. V tom případě je odvolání podáno včas. Pro rozlišení, zda jde o společenství samostatné nebo nerozlučné, je určující povaha předmětu řízení vyplývající z hmotného práva. O nerozlučné společenství se jedná tam, kde se účinek rozsudku musí vztahovat na všechny společníky, jinými slovy tam, kde podle hmotného práva je právo nebo povinnost, o něž v řízení jde, nedílné povahy (hmotné právo neumožňuje, aby předmět řízení byl projednán samostatně vůči každému společníkovi).

Podle § 47 odst. 2 o. s. ř. nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že mu zásilku přijde doručit znovu v den a hodinu uvedenou na oznámení. Zůstane-li i nový pokus o doručení bezvýsledným, uloží doručovatel písemnost na poště nebo u orgánu obce a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Místo, den a způsob doručení prokazuje při doručování poštou doručenka, kterou pošta vrací zpět odesílajícímu soudu. Konkrétní postupy pošty a povinné údaje, vyznačované na doručence, jež osvědčuje náhradní doručení zásilky určené do vlastních rukou, stanovila v době doručování prvostupňového rozsudku v souladu s ustanovením § 47 odst. 2 o. s. ř. tehdy platná vyhláška č. [78/1989](#) Sb., o právech a povinnostech pošty a jejích uživatelů (poštovní řád), ve znění vyhlášky č. [58/1991](#) Sb. (dále jen „poštovní řád“). Podle bodu 19, věty první, přílohy č. 5 poštovního řádu nevyhoví-li adresát výzvě (upozornění, že písemnost mu bude v určený den a hodinu doručena znovu), uloží doručovatel písemnost i s doručenkou na poště...; adresáta o tom uvědomí tiskopisem pošty „Vyrozumění“ a den uložení zásilky vyznačí na doručence. Podle bodu 20 přílohy se písemnosti i s doručenkou ukládají po dobu tří dnů. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od jejího uložení, pověřený pracovník ji přezkouší, doručenku opatří otisky denního razítka a svým podpisem, oddělí ji a vrátí odesílateli. Písemnost zůstane pro adresáta uložena do konce odběrní lhůty.

Doručenka podle svého obsahu deklaruje též, že adresát se v místě doručení zdržuje (srov. text „... nebyl zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje ...“). Je listinou, jež má povahu listiny veřejné, a od listin soukromých se liší svou důkazní silou; potvrzuje, není-li prokázán opak, pravdivost toho, co je v ní osvědčeno (§ 134 o. s. ř.). Uvedený důsledek lze však spojovat jen s takovou doručenkou, jež obsahuje všechny předepsané náležitosti vyžadované přílohou poštovního řádu v bodech 18, 19 a 20; to znamená s doručenkou, v níž je uveden údaj o výzvě doručovatele na určitý den a podpis doručovatele, údaj o dni uložení zásilky na poště, a razítka a podpis pověřeného pracovníka pošty. Z toho, že doručenka má povahu veřejné listiny, vyplývá procesní povinnost účastníka, který - oproti údajům uvedeným v doručence - tvrdí, že stanovený postup doručování dodržen nebyl, aby ke svým tvrzením nabídl důkazy a jejich prostřednictvím tato opačná tvrzení prokázal. Stejně tak prokázání pravdivosti tvrzení, že se nezastižený adresát v době pokusu o doručení v místě doručení nezdržoval, je způsobilé vyvrátit závěr o doručení písemnosti založený na údajích doručovatele uvedených na

doručence.

Předmětem řízení v posuzované věci je přivolení k výpovědi (společného) nájmu žalovaných v žalobě označených jako 1) J. H. a 2) Z. H., k bytu shora specifikovanému. Již v rozhodnutí publikovaném pod R 35/1966 a dále např. v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. 2 Cdon 37/97, byl vysloven právní názor, že právo společného nájmu bytu manžely (dříve právo společného užívání bytu manžely) je právem nedílným. Z řečeného plyne, že v řízení o přivolení k výpovědi z nájmu bytu mají manželé - společní nájemci bytu ve smyslu § 703 a násl. obč. zák. - postavení nerozlučných společníků (§ 91 odst. 2 o. s. ř.). Pro zodpovězení otázky, zda dovolatelka podala včas odvolání, bylo proto nezbytné zabývat se okolnostmi doručení odvoláním napadeného rozhodnutí oběma nerozlučným společníkům (tedy rovněž prvnímu žalovanému). Jestliže by totiž dovolatelka podala odvolání v době, kdy ještě neskončila lhůta k podání odvolání prvnímu žalovanému, jednalo by se o odvolání včasné bez ohledu na to, že učinila uvedený procesní úkon po uplynutí lhůty patnácti dnů ode dne, kdy jí bylo doručeno napadené rozhodnutí.

V daném případě je z obsahu spisu patrné, že stejnopis rozsudku soudu prvního stupně byl oběma žalovaným doručován v souladu s § 158 odst. 2 o. s. ř. do vlastních rukou. Doručenky, jež mají dokládat náhradní doručení rozsudku soudu prvního stupně prvnímu žalovanému a dovolatelce obsahují shodné údaje o učinění výzvy dne 16. 7. 1997 na den 17. 7. 1997 a o uložení zásilky na poště dne 17. 7. 1997, jakož i o vrácení zásilky soudu prvního stupně dne 1. 8. 1997 s poznámkou, že si ji adresát v úložní době nevyzvedl. Z uvedeného je patrné, že obě doručenky obsahují předepsané náležitosti, takže je lze považovat za veřejné listiny. Ačkoliv dovolatelka v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně (podaném u soudu dne 3. 12. 1999) zpochybňovala pouze naplnění předpokladů účinnosti náhradního doručení prvnímu žalovanému a to tvrzením, že J. H. neměl a nemá na uvedené adrese bydliště a ani se zde nezdržoval a nezdržuje, a v souladu se svou procesní povinností nabídla k prokázání svého tvrzení důkazy, odvolací soud závěr o opožděnosti odvolání založil toliko na okolnostech doručení rozhodnutí dovolatelce - druhé žalované. Šetření o okolnostech doručení rozhodnutí prvnímu žalovanému, které navrhovala druhá žalovaná, neprovedl, ač jeho výsledky s přihlédnutím k nerozlučnému společenství žalovaných v tomto řízení byly určující pro závěr o opožděnosti, případně včasnosti odvolání. Jestliže by nenastala u prvního žalovaného fikce doručení ve smyslu § 47 odst. 2 o. s. ř., podala by dovolatelka odvolání v době, kdy dalšímu nerozlučnému společníku v řízení ještě běžela (resp. nezačala běžet) lhůta k podání odvolání, a takové odvolání by bylo odvoláním včasným.

S přihlédnutím k uvedenému nezbyvá než uzavřít, že právní závěr odvolacího soudu o opožděnosti odvolání není správný, neboť byl učiněn na podkladě neúplného šetření o okolnostech doručení rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje, oběma žalovaným. Dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o. s. ř. byl tudíž užit opodstatněně. Nejvyšší soud proto usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř.), v němž je tento soud vázán vysloveným právním názorem dovolacího soudu (§ 243d odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)